

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

11 juni 2001

ADVIES

**over het voorstel voor een samenwerkingsovereenkomst
tussen het Parlement van Catalonië en het Vlaams Parlement**

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Louis Bril aan het Uitgebreid Bureau**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Luc Van den Brande.

Vaste leden :

de heren Freddy Sarens, Walter Vandenbossche, Luc Van den Brande, Johan Weyts ;

de heren Louis Bril, Peter Gysbrechts, Jacques Laverge, Stefaan Platteau ;

de heren Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Miel Verrijken ;

de heren Peter De Ridder, Patrick Hostekint ;

de heer Frans Ramon ;

de heer Johan Sauwens.

Plaatsvervangers :

mevrouw Brigitte Grouwels, de heer Erik Matthijs, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Jef Van Looy ;

de heren Julien Demeulenaere, Didier Ramoudt, Marc van den Abeelen, Paul Wille ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Pieter Huybrechts, Luk Van Nieuwenhuysen ;

de heren Marcel Logist, Jacques Timmermans ;

de heer Eloi Glorieux ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh.

INHOUD

	Blz.
I. Bespreking van donderdag 15 maart 2001	5
I.1. Inleidende situering door de commissievoorzitter, de heer Luc Van den Brande	5
I.2. Tussenkomst van de heer André Denys	6
I.3. Tussenkomst van de heer Johan Weyts	7
I.4. Tussenkomst van de heer Frans Ramon	7
I.5. Tussenkomst van de heer Miel Verrijken	8
I.6. Tussenkomst van de heer Paul Van Grembergen	8
I.7. Tussenkomst van de heer Freddy Sarens	9
I.8. Tussenkomst van de heer Stefaan Platteau	9
I.9. Tussenkomst van de heer Karim Van Overmeire	10
I.10. Tussenkomst van de heer Luc Van den Brande	10
II. Bespreking van donderdag 29 maart 2001	11
II.1. Recapitulatie van de voorgaande besprekingsronde door de commissievoorzitter, de heer Luc Van den Brande	11
– Kern van de vraagstelling	11
– Aard van de overeenkomst	12
– Inhoudelijke elementen	12
– Nood aan een grondige tekstrevisie	12
– Voorstel van conclusie	12
II.2. Tussenkomst van de heer André Denys	13
II.3. Tussenkomst van de heer Karim Van Overmeire	13
II.4. Poging tot synthese door de heer Luc Van den Brande, commissievoorzitter	14
II.5. Punctuele bemerkingen	14
– Periodiciteit van de gemeenschappelijke bijeenkomsten	14
– Gemeenschappelijke agenda-setting	15
II.6. Besluit	15
III. Bespreking van donderdag 26 april 2001	15

BIJLAGEN :

bijlage 1 : Brief, d.d. 30 januari 2001, van de heer Norbert De Batselier aan de heer Luc Van den Brande	19
bijlage 2 : Voorstel voor een samenwerkingsovereenkomst tussen het Parlement van Catalonië en het Vlaams Parlement (Oorspronkelijk in het Catalaans gestelde tekst en Nederlandse vertaling daarvan)	21
bijlage 3 : Brief, d.d. 27 april 2001, van de heer Luc Van den Brande aan de heer Norbert De Batselier	27
bijlage 4 : Voorstel aangaande samenwerking tussen de Parlementen van Catalonië en Vlaanderen	31

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden werd op data van donderdag 15 maart en donderdag 29 maart 2001 intens van gedachten gewisseld over een van het Catalaanse Parlement uitgaand voorstel van samenwerkings-overeenkomst.

Het, oorspronkelijk in het Catalaans gestelde, basisdocument werd door de voorzitter van het Catalaanse Parlement, de heer Joan Rigol i Roig, overhandigd aan de voorzitter van het Vlaams Parlement, de heer Norbert De Batselier, naar aanleiding van een bezoek van een hoge Catalaanse delegatie aan het Vlaams Parlement op 14 december 2000. De diensten van het Vlaams Parlement maakten het document in kwestie over aan de geaccrediteerde vertaler van het Vlaams Parlement, die voor een vertaling zorgde.

De opvolging van het dossier gebeurde door de dienst Externe Relaties van het Vlaams Parlement die in een korte situerende nota van 12 januari 2001 een gunstig advies uitbracht aan de Directieraad van het Vlaams Parlement. Deze keurde op 22 januari 2001 de nota goed en adviseerde op zijn beurt gunstig aan het Uitgebreid Bureau van het Vlaams Parlement.

Op zijn bijeenkomst van 29 januari 2001 besliste het Uitgebreid Bureau dat deze zaak, uit haar aard, eerst voor advies diende te worden voorgelegd aan de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden. Op basis van dit advies zou het Uitgebreid Bureau dan finaal beslissen om de overeenkomst goed te keuren in haar oorspronkelijke vorm, dan wel deze overeenkomst te amenderen.

Bij brief van 30 januari 2001 werd deze beslissing door de voorzitter van het Vlaams Parlement meegedeeld aan de heer Luc Van den Brande, voorzitter van de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden.

Nadat, op de twee hoger genoemde data, de kwestie van de samenwerking met het Catalaanse Parlement, en bij uitbreiding daarvan ook het ruimere vraagstuk van de samenwerking en netwerkvorming tussen meerdere deelstaatsparlementen, uitputtend was besproken in de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden, belastte de commissie een in haar schoot opgerichte werkgroep met de redactie van een nieuw tekstvoorstel. Voorstel dat inhoudelijk een en ander wat explicieter diende te formuleren, om op die manier beter

aan te sluiten bij de bekommernissen van de leden van de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden aangaande de vorm die de internationale contacten van het Vlaams Parlement het best zouden aannemen en aangaande de vertegenwoordiging én krachtenbundeling van de deelstaatsparlementen naar het Europese niveau toe.

Het door deze “werkgroep tekstredactie” opgestelde ontwerp van “voorstel aangaande samenwerking tussen de parlementen van Catalonië en Vlaanderen” werd een laatste keer besproken door de voltallige Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden op datum van donderdag 26 april 2001. Behoudens een beperkte teksttoiletage kon de commissie zich bij wege van consensus terugvinden in deze tekst, die dan ook – ter attentie van het Uitgebreid Bureau – bij brief (d.d. 27 april 2001) van de commissievoorzitter werd overgemaakt aan de voorzitter van het Vlaams Parlement.

1. BESPREKING VAN DONDERDAG 15 MAART 2001

1.1. Inleidende situering door de commissievoorzitter, de heer Luc Van den Brande

De heer Luc Van den Brande brengt, in zijn hoedanigheid van commissievoorzitter, kort nog even de antecedenten van voorliggend “voorstel voor een samenwerkingsovereenkomst tussen het Parlement van Catalonië en het Vlaams Parlement” in herinnering. Hij wijst er daarbij op dat de tekst in kwestie op 14 december 2000 door de voorzitter van het Catalaanse Parlement, de heer Joan Rigol i Roig, werd overgemaakt tijdens en naar aanleiding van het bezoek van een hoge Catalaanse parlementaire delegatie aan het Vlaams Parlement.

De administratieve afhandeling van het dossier werd vanaf dat ogenblik waargenomen door de Stafdienst Externe Relaties die de kwestie gunstig adviseerde bij de Directieraad. Deze laatste besliste op zijn bijeenkomst van 22 januari 2001 dit gunstig advies over te nemen en het voorstel in kwestie voor beslissing voor te leggen aan het Uitgebreid Bureau van het Vlaams Parlement. Dit besliste op 29 januari 2001 om het voorstel van samenwerkingsovereenkomst voor advies over te maken aan de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden. Het advies werd formeel gevraagd bij brief van 30 januari 2001 van de voorzitter van het Vlaams Parlement, de heer Norbert De Batselier. De commissievoorzitter preciseert daar-

bij dat het Uitgebreid Bureau zich, op basis van het door de commissie uit te brengen advies, voorneemt om de voorliggende tekst al of niet ongewijzigd goed te keuren, dan wel deze te amenderen.

De heer Luc Van den Brande wijst de commissieleden er daarna op dat deze bespreking een absolute primeur vormt voor het Vlaams Parlement. Tot op heden bestaan er immers geen dergelijke samenwerkingssakkoorden met buitenlandse deelstaatsparlementen. In de eventualiteit dat op dit voorstel zou worden ingegaan, kan de tekst dan ook zeer wel de status van een “referentiedocument” krijgen.

Daarom ook, moet men zich ervan bewust zijn dat de huidige bespreking zowel een politieke als een juridische vraagstelling inhoudt. In politiek opzicht dient men zich de vraag te stellen of men van het Catalaanse Parlement de eerste buitenlandse partner van het Vlaams Parlement wil maken. In juridisch opzicht dan weer, dient men uit te klaren welke de precieze natuur en de exacte draagwijdte zijn van het document en het daarin vervatte akkoord. Voor wat dit laatste betreft zijn immers allerhande schakeringen mogelijk. De in de tekst gehanteerde formuleringen laten zowel een minimalistische als een maximalistische invulling, alsmede allerhande tussenmogelijkheden, toe.

Ten gronde raakt men met die beide vragen natuurlijk wel opnieuw aan de – reeds bij de aanvang van de legislatuur even besproken – kwestie van de externe bevoegdheden van het Vlaams Parlement. Met andere woorden ; welke engagementen kan een parlementaire instelling op buitenlands gebied aangaan, en hoe verhouden de externe betrekkingen van het Vlaams Parlement zich tot de algemeenheid van de buitenlandse betrekkingen van Vlaanderen ?

Tevens mag men bij dit alles ook niet uit het oog verliezen dat beslissingen in de ene of andere zin ook meer of minder praktische consequenties kunnen hebben qua benodigde werkmiddelen. Al naargelang de draagwijdte van de gemaakte afspraken zal het Vlaams Parlement immers mensen en middelen moeten kunnen vrijmaken om concreet gestalte en invulling te geven aan een en ander. Hoewel dit op het eerste zicht louter een uitvoeringsmodaliteit kan lijken, moet men zich terdege bewust zijn van het arbeidsintensieve karakter van het onderhouden van internationale betrekkingen.

Een laatste praktisch probleem dat door de commissievoorzitter in zijn inleiding wordt aangekaart,

betreft het ontbreken van een concrete toelichting bij de tekst. De consideransen bij de tekst even daargelaten, betekent dit dat de besprekingen in hoge mate op eigen interpretaties van het samenwerkingsvoorstel zullen moeten gebaseerd zijn. Een zekere mate van tekstexegese zal dan ook onvermijdelijk zijn.

I.2. Tussenkoms van de heer André Denys

Inpikkend op het door de commissievoorzitter aangehaalde probleem van het ontbreken van een toelichting bij het samenwerkingsvoorstel, wil de heer André Denys – die op 14 december 2000 (ter vervanging van de parlementsvoorzitter) mee de Catalaanse delegatie ontvangen heeft – een poging ondernemen om de zaak wat te situeren.

De – weliswaar niet in het tekstontwerp geëxpliciteerde – basisdoelstelling van de Catalanen is volgens hem om tot een samenwerkingsverband te komen tussen vier sterke regio's (met name : Catalonië, Vlaanderen, Schotland en een van de Duitse Länder – vermoedelijk Noordrijn-Westfalen). Dit om gezamenlijk op te treden als promotor van de regionale belangen en de regionale invloed in Europa in het algemeen en in de Europese Unie in het bijzonder. In de hypothese dat op dit voorstel zou worden ingegaan, kan dus terecht de vraag worden gesteld of deze tekst de status van “type-akkoord” krijgt. Type-akkoord dat dan ook naar andere deelstatelijke entiteiten toe zou worden gehanteerd.

Politieke hamvraag bij dit alles is dus inderdaad of het Vlaams Parlement wil dat zijn eerste internationale partnership met het Catalaanse Parlement zal zijn. Volgens de heer Denys zijn er minstens twee goede argumenten om bevestigend op deze vraag te antwoorden. Naast het feit dat het Catalaanse Parlement reeds de eerste stap heeft gezet om dit proces op gang te trekken, kan immers ook niet ontkend worden dat Catalonië – als sterke constitutionele regio met verreikende bevoegdheden – potentieel een zeer interessante partner is voor Vlaanderen.

Anderzijds is de heer Denys zich ook bewust van het feit dat deze eerste twee argumenten in wezen veeleer van “reactieve” aard zijn. Daarom meent hij dat het Vlaams Parlement zijn internationale netwerking ook en vooral moet baseren op een eigen denkoefening over de totaliteit van deze problematiek. Het Vlaams Parlement moet m.a.w. een eigen onderbouwde visie formuleren op de voortrekkersrol die een – al dan niet beperkt – aantal sterke constitutionele regio's in Europa kunnen

vervullen. Binnen deze zelfbevraging stellen zich zijns inziens derhalve opnieuw twee kwesties. In de mate immers dat men inderdaad een specifieke rol ziet weggelegd voor de constitutionele regio's binnen de Europese constellatie, zal men moeten beslissen met welke andere regio's men een dergelijk samenwerkingsverband wil aangaan (neemt men onmiddellijk alle potentiële kandidaten mee in de boot, of beperkt men zich, eventueel in een eerste stadium, tot een beperkte selectie ervan – beperkte selectie die dan kan bestaan uit de door de Catalanen voorgestelde selectie van vier, dan wel een selectie van zes bestaande uit één regio per federaal georganiseerde EU-lidstaat), én zal men ook goed moeten definiëren welke specifieke rol de onderscheiden regioparlementen bij dit alles kunnen spelen.

Afsluitend verklaart de heer André Denys – weliswaar met enige reserves ten opzichte van het eigenlijke tekstvoorstel – zich terug te kunnen vinden in het Catalaanse voorstel tot samenwerking, in de mate dat men zulks kan inpassen in een ruimere strategische benadering waarbij men ook oog heeft voor de twee zonet vermelde kwesties. Tegelijk waarschuwt hij er echter ook voor dat de activiteiten van een dergelijk regionaal samenwerkingsverband zich best zouden beperken tot belangenbehartiging naar Europa toe. Men zou immers al te veel tegenwind oproepen indien men elkaar ook actief zou gaan steunen voor wat intern-constitutionele ontwikkelingen en aspiraties betreft.

I.3. Tussenkoms van de heer Johan Weyts

De heer Johan Weyts verklaart zich in hoge mate te kunnen terugvinden in de door de vorige sprekers naar voor gebrachte beschouwingen. Dat de tijd rijp is voor dergelijke interparlementaire samenwerking tussen deelstaatarlementen meent hij trouwens ook reeds te hebben mogen afleiden uit de bijzonder interessante discussies die plaatsvonden n.a.v. het op 22 februari laatstleden door de Vlaamse regering in Brussel georganiseerde colloquium van de regio's.

Het is overigens maar de logica zelf dat deze commissie – die vanuit het parlement toch een duidelijk mandaat heeft gekregen voor de behartiging van zijn externe belangen – het op zich zou nemen om mee de betrekkingen tussen de verschillende Europese regio's te helpen intensifiëren. Welke daartoe de meest relevante partners zijn zal evidentierwijze nog verder moeten onderzocht worden. Dat er initieel een zekere selectie zal moeten gemaakt worden staat echter, het veeltal aan zeer uiteenlopende regio's in acht genomen, buiten kijf.

Uit dit grote aantal potentiële kandidaten komen de vier door de heer Denys genoemde regio's (Catalonië, Vlaanderen, Schotland, Noordrijn-Westfalen) echter zeker als een valabele en krachtige combinatie naar voor. Een en ander zou overigens volledig in de lijn liggen van de politiek die zowel door de huidige als de vorige Vlaamse regering wordt gevolgd.

Naast deze organisatorische kwestie, dient de samenwerking vanzelfsprekend ook op programmatrisch-inhoudelijk vlak voldoende gestoffeerd te worden. Dit zou volgens de heer Weyts echter geen onoverkomelijk probleem mogen zijn, aangezien er in wezen nu reeds een zekere basis voor samenwerking aanwezig is. Er zijn immers de facto al heel wat interessante contacten tussen de regio's. Dat zowel Brugge als Salamanca volgend jaar Europese Culturele Hoofdstad zijn is hiervan een voorbeeld.

I.4. Tussenkoms van de heer Frans Ramon

De heer Frans Ramon sluit zich aan bij de door de commissievoorzitter in zijn inleidende situering geformuleerde bedenking dat het bij deze bespreking in wezen over een referentiedocument gaat. Zijns inziens dient het partnershipgegeven echter ook in een ruimer referentiekader gesitueerd te worden. De Europese regionale beweging wordt nu immers reeds geschraagd door diverse organen en organisaties, die terzake elk hun eigen taakstelling en bevoegdheden hebben. Hij kan zich daarbij niet van de indruk ontdoen dat Vlaanderen tot op heden al te weinig contact heeft gezocht met die gremia. Nochtans zou het zoeken naar relevante partnerschappen net daar bijzonder zinvol zijn. Daarenboven zou de afweging van welke regio's wel of niet interessant zijn om mee samen te werken, voor een stuk overbodig worden, of minstens geneutraliseerd worden, door de inschakeling in dergelijke meer omvattende gremia. De ene piste sluit overigens de andere niet uit. In dat opzicht zou het nu voorliggende akkoord volgens de heer Ramon zeer wel als referentiedocument kunnen fungeren voor nauwere samenwerking tussen een beperkt aantal entiteiten binnen een breder referentiekader.

Anderzijds staat het voor de heer Frans Ramon ook vast dat interregionale samenwerking slechts efficiënt zal kunnen zijn, in de mate dat we voor onszelf eerst duidelijk hebben uitgemaakt wat we er precies mee willen bereiken. Een voorafgaandelijke formulering van de doelstellingen dringt zich derhalve op. Daarzonder zal het immers bijzonder moeilijk zijn om tot een constructieve en efficiënte samenwerking te komen. Daarbij mag men overi-

gens niet uit het oog verliezen dat niet alle regio's eenzelfde voorttrekkersrol als Vlaanderen beogen. Sommige regio's zullen ongetwijfeld niet zo ver of niet zo snel willen gaan. Wat dan weer zeker niet tot gevolg mag hebben dat men ze dan maar links zou laten liggen.

Voor de heer Ramon is het ook verre van evident hoe er precies bepaald zal worden met welke regio's men al dan niet prioritair wil samenwerken. Het komt hem voor dat er voor een dergelijke afweging immers niet of nauwelijks objectieve gronden bestaan. Daarenboven houdt iedere keuze voor deze of gene regio meteen ook een zekere uitsluiting van andere regio's in. Hij bepleit dan ook veeleer een bottom-up benadering, waarbij men vanuit het parlement rond een concreet project of thema zou gaan samenwerken met een andere regio (bijvoorbeeld Catalonië), en waarbij die samenwerking zich dan spontaan verder kan ontwikkelen.

Zulks belet vanzelfsprekend niet dat men voor zichzelf een algemeen schema voor ogen kan houden. Schema dat men, zoals gezegd, dan geleidelijk en gefaseerd kan gaan invullen. Netwerking lijkt hierbij de meest aangewezen manier om uiteindelijk iets meer omvattends te gaan uitbouwen.

I.5. Tussenkost van de heer Miel Verrijken

De heer Miel Verrijken brengt in zijn tussenkost in herinnering dat de traditionele regio's van Europa al altijd tot de beste leerlingen van de Europese klas hebben behoord. Ondanks hun lange historie, gaat het ook bijna zonder uitzondering over volkeren die in hun respectievelijke nationale staten wat aan de zelfkant staan. Door het versterken van de contacten tussen die regio's, moet het mogelijk worden om de respectievelijke ervaringen met de verschillende in Europa bestaande federale modellen met elkaar te gaan vergelijken.

Specifiek voor wat Catalonië betreft constateert de heer Miel Verrijken (onder verwijzing naar zijn eigen initiatief terzake) ook met enige tevredenheid dat de belangrijkste regeringspartij het lidmaatschap van Catalonië bij de Unesco zeer geneegen is. Op een politiek congres werd in elk geval een beslissing in die zin aangekondigd. Dit opent volgens de heer Verrijken het perspectief op een collectieve toetredingsaanvraag van de verschillende Europese cultuurregio's tot de Unesco. In de mate dat zulks gezamenlijk gebeurt, door entiteiten die onmiskenbaar hun – historisch vaststaande – culturele eigenheid en specificiteit hebben (en die cultureel vaak homogener zijn dan de nationale

staten waarvan ze deel uitmaken), zal de kans dat er wordt ingegaan op de vraag tot lidmaatschap immers veel groter zijn.

Afsluitend meent de heer Verrijken tenslotte dat een goed functionerend regionaal samenwerkingsverband ook een stimulans kan betekenen voor diverse Italiaanse regio's, die eveneens vragende partij zijn voor een verdere federalisering van Italië. Federalisering die momenteel overigens het voorwerp uitmaakt van ver gevorderd wetgevend werk.

I.6. Tussenkost van de heer Paul Van Grembergen

De heer Paul Van Grembergen wijst erop dat de hele discussie in wezen neerkomt op het uittekenen van een politieke strategie. Uniek aan dit alles is dat twee deelstaatarlamenten tot een gezamenlijke strategie moeten zien te komen. Een eerste voorwaarde daartoe is evidentierwijze dat men beslist om effectief de stap tot dergelijke interparlementaire samenwerking te zetten.

Eenmaal die basisbeslissing genomen komt het er volgens de heer Van Grembergen op aan om de zaken ook concreet gestalte te geven. Waarbij een eerste netelig probleem de selectie van de regio's zal zijn waarmee men de samenwerking wil aangaan. De niet-geselecteerde regio's zullen het immers maar matig kunnen appreciëren dat ze niet tot de groep van de "uitverkorenen" behoren. Het valt daarbij, bijvoorbeeld, wel heel erg op dat er geen enkele Oostenrijkse of Italiaanse regio voorkomt in het oorspronkelijke Catalaanse voorstel, zoals dat door de heer Denys werd toegelicht. Naast België, Spanje, Groot-Brittannië en Duitsland vertonen die twee landen nochtans ook duidelijk een hoge mate van gelijklopendheid qua politieke ontwikkelingen in federale zin. De ratio dicteert dan ook dat een eerste basisselectie niet uit vier, maar wel uit zes regio's zou bestaan. Een uit elk van de zes landen met federale kenmerken. Een dergelijke kaderconstructie die gebaseerd is op landen met een gelijklopende politieke evolutie zal al heel wat neutraler zijn dan het – weliswaar op sentimentele gronden verdedigbare – oorspronkelijke kwartet.

Binnen dat politiek kader dienen verder vooral twee zaken aan bod te komen. Een eerste vraag (die ook in de Catalaanse tekst naar voor komt) betreft de wijze waarop de constitutionele regio's hun aanwezigheid en rol in de Europese Unie kunnen uitbouwen. De vraag m.a.w. hoe ze moeten optreden "naar boven toe". Een tweede, volgens de heer Van Grembergen minstens even belangrijke

kwestie, betreft de vraag hoe de regio's het best invulling kunnen geven aan hun democratische basisroeping. Hoe ze zich dus het best organiseren naar hun lokale basisentiteiten en hun burgers toe. De vraag m.a.w. hoe ze moeten optreden "naar beneden toe". Voor de beantwoording van deze beide basisvragen biedt het groeperen van diverse regio's binnen een kadergegeven het evidente voordeel dat elkeen elkaar als voorbeeld kan gebruiken en inroepen naar het eigen interne staatsgegeven toe. Iedere deelnemende regio kan – mits zulks constructief gebruikt wordt – een voorbeeldwaarde voor de andere regio's hebben.

De uit te tekenen politieke strategie zal dus gelijktijdig op drie assen georiënteerd moeten zijn. Eerstens dient er een strategie ontwikkeld naar de andere constitutionele regio's toe, tweedens dient een strategie ontwikkeld naar Europa en de Europese Unie toe, en derdens dienen er strategische opties gelicht te worden inzake interne democratie binnen de regio's.

Voor de heer Paul Van Grembergen is het daarbij duidelijk dat een degelijke interregionale samenwerking ook slechts mogelijk zal zijn in de mate dat men elkaar eerst grondig leert kennen. Een eerste basisbetrachting van de interparlementaire samenwerking moet dus gelegen zijn in het wegwerken van eventuele misverstanden nopens elkaars exacte constitutionele positie. Zulks zal ongetwijfeld ook veronderstellen dat er over en weer bezoeken worden afgelegd, om – gefundeerd – over specifieke topics te discussiëren. De heer Van Grembergen treedt terzake dan ook de initiële bedenking van de commissievoorzitter bij, waar deze gewezen heeft op de noodzaak om voor een en ander de nodige middelen aan geld en mensen uit te trekken. Gezien het belang van de voorliggende kwestie moet men zulks binnen dit Vlaams Parlement zijns inziens wel kunnen doordrukken.

I.7. Tussenkoms van de heer Freddy Sarens

Voor de heer Freddy Sarens is de vraag met wie het Vlaams Parlement zijn eerste samenwerkingsakkoord wil aangaan in wezen slechts van ondergeschikt belang. De hamvraag bij dit alles moet immers zijn welke doelstellingen we precies willen bereiken met een dergelijke interparlementaire samenwerking? Hij treedt terzake in hoge mate de "good governance-piste" van de heer Paul Van Grembergen bij. Zowel naar de EU als naar het eigen interne bestuursgegeven toe hebben de regio's immers onmiskenbaar een belangrijke rol te vervullen. Een eventueel interparlementair samenwerkingsverband zal zich derhalve vooral op een

institutionele benadering van deze kwesties moeten toespitsen.

In het verlengde van hetgeen de heer André Denys reeds op dat punt heeft gezegd, is de heer Sarens echter heel wat minder overtuigd van de wederzijdse voorbeeldfunctie die de verschillende regio's voor elkaar zouden kunnen hebben, voor wat betreft de verdere staatkundige ontwikkelingen in de federale landen waarvan ze onderdeel zijn. Deze derde suggestie van de heer Van Grembergen zou – in de mate dat ze geëxpliciteerd wordt – immers heel wat achterdocht en tegenwerking vanwege de nationale staten tot gevolg kunnen hebben.

Qua concrete aanpak van een en ander verklaart de heer Freddy Sarens tenslotte de mening te zijn toegedaan dat een eerste informatieve ronde niet noodzakelijkerwijze beperkt hoeft te zijn tot de reeds aangehaalde kwartet-, dan wel sextet-formule. Zijns inziens dient bij een dergelijke eerste kennismakingsronde veeleer een status quaestionis te worden gemaakt van het regionaal-democratisch gegeven in Europa. Hoe het daarna verder moet, zal bepaald worden aan de hand van de concrete meerwaarde die de ene of de andere samenwerkingsformule kan genereren voor het politieke proces.

I.8. Tussenkoms van de heer Stefaan Platteau

De heer Stefaan Platteau treedt ten volle de heer Paul Van Grembergen bij waar deze de kern van de discussie heeft geduid als het formuleren van een politieke strategie. Hetgeen op zijn beurt veronderstelt dat men het eerst intern eens is wat de beoogde doelstellingen betreft.

Voor de heer Platteau is het daarbij duidelijk dat dé basistaak van een eventueel interregionaal samenwerkingsverband gelegen moet zijn in het mee "maken van Europa". Zijns inziens kunnen de regio's, als entiteiten die toch vrij dicht bij de bevolking staan, hierin een onvervangbare rol vervullen. Rol die op heden overigens reeds ten dele wordt waargenomen door het Comité van de Regio's.

Het bestaan van een dergelijk officieel EU-orgaan sluit echter niet uit dat daarnaast een beperkte kerngroep van vier à zes constitutionele regio's zou gaan samenwerken om stapsgewijs mee een regionale invulling te geven aan het Europees gebeuren. Zijns inziens zou dit veruit de meest adequate manier zijn om het onmiskenbare democratisch deficit van de EU terug te dringen.

I.9. Tussenkost van de heer Karim Van Overmeire

De heer Karim Van Overmeire onderkent in de zoektocht naar potentiële partners twee verschillende – maar desalniettemin ook verwante – vragen. Eerstens is het immers maar de vraag wie precies zal bepalen met welke regio's er wordt samengewerkt. En tweedens stelt zich ook de vraag naar het doel van die samenwerking. Voor wat dat laatste betreft pleit de heer Van Overmeire er in elk geval voor om de kar zeker niet te overladen.

Hij pleit ervoor dat men zich zou concentreren op wat volgens hem het belangrijkste politieke pijnpunt is, met name de frustratie die bij diverse constitutionele deelstaten leeft over het feit dat ze niet of onvoldoende aan bod (kunnen) komen op Europees niveau. Zijns inziens moet het mogelijk zijn dat een aantal deelstaten zich rond dit thema kunnen terugvinden. Het leeft immers al lang in een – weliswaar beperkt aantal – federale staten, zonder dat er echt noemenswaardige vooruitgang wordt geboekt. Een samenwerkingsverband van een aantal constitutionele deelstaten zou in dat opzicht ongetwijfeld nuttige synergieën kunnen genereren. Terwijl het ook de respectievelijke federale staten waarvan ze onderdeel uitmaken dienaangaande tot meer actie zou kunnen aanzetten. Via een partnerschap met Catalonië zou zo bijvoorbeeld Spanje in de kwestie betrokken kunnen worden.

De heer Karim Van Overmeire wijst er daarbij ook op dat een en ander een vrij urgent karakter begint te krijgen. De klok tikt immers ongenadig voort, en Europa begint meer en meer zijn definitieve vorm aan te nemen. Als de constitutionele regio's dus überhaupt nog iets uit de brand willen slepen, dan moeten ze nu handelend optreden. Om expeditief te kunnen optreden komt het hem dan ook aangewezen voor niet te veel energie te steken in het opbouwen van nog maar eens een nieuwe structuur, maar integendeel zeer pragmatisch tewerk te gaan. Het leggen van bilaterale contacten om op concrete punten samen te werken (veeleer dan louter om informatie uit te wisselen) lijkt hem de meest aangewezen werkwijze. In dat opzicht hoeft het nu voorliggende samenwerkingsakkoord voor hem dan ook helemaal geen type-akkoord te worden. Gedifferentieerde akkoorden dringen zich op naargelang de specificiteit van de samenwerking met de ene of de andere regio.

I.10. Tussenkost van de heer Luc Van den Brande

De heer Luc Van den Brande brengt in herinnering dat hij op 14 december 2000, in zijn hoedanigheid

van voorzitter van de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden, mee heeft ingestaan voor de ontvangst van de Catalaanse delegatie. Zijn aanvoelen was toen dat de Catalaanse parlementsvoorzitter aan het nu voorliggende document in wezen slechts een vrij beperkte draagwijdte toebedeelde. Veel meer dan een eerste aanzet tot het opzetten van informatiekkanalen, en tot het organiseren van de occasionele gemeenschappelijke vergadering, leek hij er niet in te zien.

Dit gegeven is niet onbelangrijk, aangezien een vruchtbare samenwerking veronderstelt dat de partners minstens een gezamenlijk uitgangspunt hebben en wederzijds elkaars interesses delen. Het al dan niet bestaan van gedeelde aandachtspunten is derhalve een basiscriterium bij het selecteren van de potentiële partnerregio's.

Daaruit volgt vanzelfsprekenderwijze dat Vlaanderen voor zichzelf eerst goed moet nagaan welke doelstellingen het met dergelijke interregionale samenwerking beoogt. Vanuit de regio's willen meewerken aan de verdere opbouw van Europa lijkt daarbij een *minimex minimorum*. De specifieke stem van de regio's laten horen in het internationale verkeer tussen volkeren en culturen is een andere legitieme basisbetrachting. Net zoals het naar voor brengen van de regio's als efficiënt, legitiem, effectief en dicht bij de burgers staand bestuursgegeven.

Anderzijds moge het ook duidelijk zijn dat het absoluut niet noodzakelijk is dat Vlaanderen een volstrekte uniformiteit zou nastreven in zijn relaties met andere Europese regio's. Dit ware trouwens – gezien hun zeer uiteenlopende aard en bevoegdheden – een bijna ondoenlijke opgave. Al naar gelang de betrokken partnerregio kan er zeer wel differentiatie qua aandachtspunten zijn. Het nu voorliggende document hoeft derhalve niet absoluut de status van referentiedocument te krijgen. Verschillende overeenkomsten met verschillende regio's zijn m.a.w. de logica zelf.

De heer Luc Van den Brande laat daarbij opmerken dat er (België even buiten beschouwing gelaten) in de Europese Unie in wezen maar een vijftal min of meer federaal georganiseerde landen zijn, waar men derhalve ook min of meer vertrouwd is met het concept “constitutionele regio” (d.w.z. regio's met eigen wetgevende en uitvoerende bevoegdheden en structuren). Tegelijk wijst hij erop dat een en ander vanzelfsprekend ook afhangt van de normen die men hanteert om een staat al dan niet als federaal en een regio al dan niet als “constitutioneel” te kwalificeren. Frankrijk bekleedt

terzake wel een heel aparte positie. Naar onze normen is het immers geen federaal land, en zijn er ook geen constitutionele regio's. Zelf voelen ze dat echter, sinds de invoering van 22 "régions" – elk met hun eigen "conseil régional", heel anders aan. Temeer daar Frankrijk tot voor de invoering van die 22 entiteiten, hypercentralistisch bestuurd werd.

Een ander probleem inzake interregionale samenwerking, en dan meer in het bijzonder inzake interregionale samenwerking naar het Europees niveau toe, is gelegen in het feit dat het traditionele belangenvehikel van de Benelux hier buitenspel staat. Noch Nederland, noch Luxemburg hebben immers constitutionele regio's. Het is derhalve maar de vraag of er naast het criterium van "al dan niet constitutionele regio zijn", niet ook een "buurlandencriterium" in de vergelijking moet worden ingebracht. Kwestie van effectiever te kunnen optreden.

Voor het overige voelt de heer Luc Van den Brande zich ook niet echt gemakkelijk bij de idee dat het Vlaams Parlement, desgevallend in overleg en samenspraak met het Catalaanse Parlement, zou moeten beslissen wie er al dan niet mag meedoen aan deze potentiële nieuwe interregionale samenwerkingsvorm. Ongeacht de manier waarop men de finale selectie uiteindelijk zal proberen te objectiveren of te rechtvaardigen, zullen de niet-geselecteerden zijns inziens toch steeds het gevoel hebben te zijn uitgesloten. Alleen al de initiële keuze voor Catalonië dreigt de andere Spaanse regio's (waarvan sommige – bijvoorbeeld de Basken – bijna evenveel, zoniet meer bevoegdheden hebben) te aliëneren.

Als afsluitende bedenking geeft de heer Van den Brande tenslotte nog mee dat er reeds een vorm van samenwerking tussen deelstaatarlamenten bestaat. Hij wil het daarbij meer bepaald hebben over het zogenaamde "Oviedo-proces" (genoemd naar de plaats waar op 6 en 7 oktober 1997 de eerste vergadering plaatsgreep), waarbinnen de voorzitters (of hun afgevaardigden) van de met wetgevende bevoegdheden beklede Europese regionale assemblees elkaar eens per jaar ontmoeten. Dergelijke bijeenkomsten hebben na Oviedo (1997) nog plaats gehad in Salzburg (1998), Firenze (1999) en Madrid (2000). Voor dit jaar is een bijeenkomst voorzien op 29 en 30 oktober in Funchal (Portugal). Mogelijks zou het aanbeveling verdienen om, vooraleer men iets nieuws opstart, eerst eens na te gaan hoe het precies staat met deze samenwerking, en om zonodig een nieuwe impuls te geven aan deze reeds bestaande coöperatie.

II. BESPREEKING VAN DONDERDAG 29 MAART 2001

II.1. Recapitulatie van de voorgaande besprekingsronde door de commissievoorzitter, de heer Luc Van den Brande

Aan de hand van een door de verslaggever opgesteld tussentijds verslag over de besprekingen van 15 maart 2001, overloopt en herformuleert de commissievoorzitter aan het begin van de bijeenkomst even kort de voornaamste vraagpunten die tot dan toe naar voor zijn gekomen in de discussie.

– Kern van de vraagstelling

De basisdoelstelling van de besprekingen is duidelijk : het formuleren van voorstellen om te komen tot een pragmatische, d.w.z. praktisch werkbare, formule voor samenwerking met het parlement van Catalonië. De voorzitter laat daarbij opmerken dat de uitkomst van de eerste besprekingsronde geleerd heeft dat de vraag met welke andere regio's het Vlaams Parlement al dan niet wil samenwerken, vooralsnog eigenlijk wat prematuur is. In de concrete vraagstelling van het Uitgebreid Bureau aan de commissie is dit punt overigens helemaal niet aan de orde. Het komt hem dan ook aangewezen voor dat men zich in de besprekingen en in het advies – minstens in hoofddorde – zou toespitsen op de punctuele vraag tot samenwerking vanwege de Catalaanse parlementaire instanties. Vraag waarop de commissie duidelijk wenst in te gaan.

Dit belet vanzelfsprekend niet dat het uit te brengen advies zodanig wordt geformuleerd dat ook ondubbelzinnig de mogelijkheid wordt open gehouden om op een later tijdstip eveneens te gaan samenwerken met parlementen van een aantal andere sterke regio's. Sommige van die potentiële partnerregio's liggen voor de hand, zo onder andere, en zonder uitputtend te willen zijn : Schotland, Noordrijn-Westfalen en Beieren. Andere regio's zullen echter minder voor de hand liggende partners zijn. Hoe dan ook zal er dus in de nabije toekomst een debat ten gronde moeten worden gevoerd over de – noodzakelijke – verdere netwerking van het Vlaams Parlement.

Teneinde deze piste ten volle open te houden én er tegelijk reeds een begin van uitvoering aan te geven, komt het de voorzitter aangewezen voor dat in de overeenkomst met het Catalaanse Parlement een clausule zou worden opgenomen die toelaat deze eerste basisovereenkomst later eventueel ook nog uit te breiden tot andere deelstaatarlemen-

ten. Op die manier komt men tot een situatie waarin de Vlaams-Catalaanse interparlementaire samenwerking op zich reeds als voldoende waardevol wordt ingeschat, maar waarbij deze tegelijk ook een platform verschaft waarop kan verder gewerkt en gebouwd worden.

– *Aard van de overeenkomst*

Voor wat dan de vraag naar de precieze rechtsnaam van de eventueel met het Catalaanse Parlement af te sluiten overeenkomst betreft, heeft enige navraag geleerd dat hier – in tegenstelling tot wat sommigen oorspronkelijk meenden – in geen geval sprake kan zijn van een verdrag. De terzake binnen het internationaal publiekrecht vigerende normen zijn immers bijzonder duidelijk: de verdragsluitende bevoegdheid berust exclusief bij de uitvoerende macht. Het akkoord zal dus een eigenstandig en eigengeaard internationaal, of minstens grensoverschrijdend, instrument zijn.

Anderzijds is het – gezien de betrokken partijen twee deelstaatsparlementen, en dus twee constitutioneel bepaalde publiekrechtelijke lichamen, zijn – echter ook meer dan een louter contractuele verbintenis tussen twee private partijen. Hetgeen op zijn beurt dan weer de door sommigen voorgestelde term “memorandum of understanding” zo goed als onbruikbaar maakt. Deze term heeft op heden in het algemeen taalgebruik immers een vrij sterke “pre-contractuele connotatie” gekregen. Meer bepaald wordt hij in de economische berichtgeving zeer frequent gehanteerd om aan te duiden dat men – na een periode van aftastende onderhandelingen – het stadium heeft bereikt waarin twee of meer partijen zich ertoe verbinden om op een in de min of meer nabije toekomst gelegen moment een definitieve contractuele verbintenis aan te gaan.

Rest derhalve enkel nog de optie om te gewagen van een “overeenkomst tot samenwerking” die alsdanig tot stand komt, en wordt gesloten, tussen twee parlementen. Er dient daarbij dus ook ondubbelzinnig duidelijk gemaakt te worden dat het – in tegenstelling tot de formulering in het Catalaanse tekstvoorstel – om meer dan een overeenkomst tussen de respectievelijke parlementsvoorzitters gaat. De parlementsvoorzitters zijn in deze in wezen immers slechts instrumenteel bij de totstandkoming van de overeenkomst. Zij zijn met name diegenen die, als vertegenwoordigers van hun respectievelijk instellingen – d.w.z. gemandateerd door, en in naam van die instellingen – het document zullen moeten ondertekenen.

– *Inhoudelijke elementen*

Wat de inhoudelijke invulling van het samenwerkingsakkoord betreft meent de voorzitter te mogen constateren dat er een ruime consensus is over: (1) het uitwisselen van relevante informatie; (2) het op min of meer geregelde tijdstippen hebben van contacten tussen Vlaamse en Catalaanse parlementaire delegaties (meer bepaald wordt voorgesteld om minstens 1 keer per jaar gezamenlijk te vergaderen, afwisselend in Brussel en Barcelona); (3) het, in gezamenlijk overleg, bepalen van gezamenlijke standpunten en ontwikkelen van gezamenlijke activiteiten rond concrete themata die de beide deelstaatsparlementen aanbelangen.

De voorzitter laat opmerken dat, qua samenwerking, de beide parlementen daarmee trouwens meteen ook aan de limieten van het mogelijke en het haalbare zitten. Wettelijk noch reglementair is er immers ook maar de minste basis om tot gezamenlijke bindende besluitvorming te komen. Gezamenlijke decretale/wettelijke initiatieven behoren m.a.w. niet tot de mogelijkheden. Enkel supranationale instanties (genre EU, Benelux en Taalunie) zijn daartoe gemachtigd.

– *Nood aan een grondige tekstrevisie*

Daarnaast blijft ook de constatatatie overeind dat het Catalaanse tekstvoorstel niet erg expliciet, en bijwijlen ook niet bijster duidelijk is. De tekst wordt immers geplaagd door een zekere terminologische vaagheid en vrijblijvendheid, die vermoedelijk nog wat verergerd werd doordat hij ook nog eens vertaald moest worden. Een vrij grondige tekstrevisie, in de zin van een “rationalisering” van de tekst, dringt zich dan ook op.

Te dien einde acht de voorzitter het dan ook aangewezen dat een werkgroep van commissieleden, aan de hand van de hierboven geschetste basisconcepten – waarover binnen de commissie een ruime eensgezindheid bestaat – een nieuw tekstontwerp zou opstellen. Deze werkmethode heeft ook nog het additionele voordeel dat ze toelaat om vrij snel het advies aan het Uitgebreid Bureau te finaliseren. Enige urgentie in de besluitvorming blijkt immers aangewezen.

– *Voorstel van conclusie*

Afsluitend meent de heer Luc Van den Brande te mogen constateren dat er binnen de commissie een vrij grote consensus bestaat om aan het Uitgebreid Bureau enerzijds gunstig te adviseren aangaande

het al dan niet ingaan op de vraag van het Catalaanse Parlement om tot samenwerking te komen, maar om anderzijds meteen ook voor te stellen zulks te doen op basis van een tekst die qua vorm, qua formuleringen en qua finaliteit toch wel wat verschilt van het Catalaanse tekstvoorstel.

II.2. Tussenkost van de heer André Denys

De heer André Denys dringt eveneens aan op enige spoed bij de afhandeling van deze adviesvraag. Van Catalaanse kant uit zijn er namelijk reeds vragen gekomen over het gevolg dat het Vlaams Parlement wenst te geven aan de vraag tot samenwerking.

Wat de inhoud van het samenwerkingsakkoord betreft, blijft de heer Denys erbij dat er op de een of andere manier een formulering gevonden zou moeten kunnen worden die duidelijk maakt dat we – met het oog op de versterking van de positie van de regio's in Europa – willen streven naar een samenwerking die moet uitmonden in een vorm van internationale netwerking. Zulks maakt meteen ook duidelijk dat het hierbij in wezen vooral om belangenverdediging naar Europa toe gaat. Impliciet wordt daarmee ook aangegeven dat er geen sprake kan zijn van enig gezamenlijk wetgevend werk.

In het licht van die eerste bedenking handhaaft de heer Denys tevens zijn voorstel om te streven naar samenwerking met telkens één constitutionele regio uit elk (min of meer) federaal ingericht land van de Europese Unie. In concreto betekent zulks dat er een samenwerkingsverband tot stand zou moeten worden gebracht van 6 regio's. Deze zes zouden dan een soort "voortrekkersrol" kunnen gaan spelen t.a.v. de overige regio's.

De heer Luc Van den Brande repliceert hierop dat hij zich zeer wel kan terugvinden in de eerste opmerking van de heer Denys, maar dat het tweede punt hem toch wat problematisch overkomt. Daar waar het inderdaad goed ware om een formulering te vinden die duidelijk maakt dat met dit specifieke akkoord meteen ook de verdere internationale samenwerking en netwerkvorming tussen regioparlementen wordt beoogd, komt het hem voor dat men best niet te zeer specificeert met welke andere regio's men een dergelijke samenwerking benaastigt. De ervaring leert immers dat een en ander zeer gevoelig ligt, terwijl het ook verre van evident is op grond van welke criteria men de ene regio wel en de andere niet zal selecteren voor samenwerking. Om dit laatste punt te illustreren haalt de heer Van den Brande het voorbeeld van de Duitse

Bondsrepubliek aan. Op grond van welk objectief criterium zou men daar, bijvoorbeeld, wél gaan samenwerken met Noordrijn-Westfalen, maar niét met Beieren of Baden-Württemberg? Elk van die Länder is immers potentieel interessant als partner in een samenwerkingsverband. Daarenboven zal elke keuze voor deze of gene deelstaat bijna onvermijdelijk een zeker ressentiment bij de niet-uitverkoren met zich brengen.

In het licht hiervan, is hij dan ook de overtuiging toegedaan dat in de op te stellen tekst hoogstens de idee kan vermeld worden om "initieel" vooral contact te zoeken met "een" (zeker niet nader gespecificeerde) deelstaat per federaal ingerichte lidstaat van de Europese Unie. Elke andere optie zou Vlaanderen immers wel eens meer vijanden dan vrienden kunnen opleveren. Probleem dat men overigens helemaal kan omzeilen door de samenwerking -initieel – louter tot Vlaanderen en Catalonië te beperken.

II.3. Tussenkost van de heer Karim Van Overmeire

In eerste orde betuigt de heer Karim Van Overmeire zijn instemming met het voorstel om een werkgroep op te richten die een nieuw tekstontwerp moet opstellen. Hij benadrukt wel dat een dergelijke werkgroep, om representatief te zijn, moet zijn samengesteld uit minstens één lid per politieke fractie.

Verder acht hij de kwestie van het (initieel) kiezen voor het opzetten van een samenwerkingsverband met vier dan wel zes deelstaten, hier in wezen niet aan de orde te zijn. Het enige wat momenteel voorligt is een – weliswaar weinig concreet – voorstel tot samenwerking uitgaande van het Parlement van Catalonië, uit de tekst van hetwelke niet meteen kan afgeleid worden dat het de bedoeling zou zijn tot een min of meer geïnstitutionaliseerd netwerk van deelstaatarlementen/regioparlementen te komen. Het al dan niet oprichten van een "pioniersgroep" is hier m.a.w. helemaal nog niet aan de orde. Daarenboven komt het de heer Van Overmeire voor dat eventuele contactnames met andere regio's, willen deze contactnames tenminste efficiënt zijn, vooralsnog sowieso enkel op een uiterst losse en flexibele manier zullen moeten en kunnen gebeuren.

Hij treedt terzake ook de heer Van den Brande bij waar deze vreest dat elke – zelfs initiële – selectie zal leiden tot gevoelens van uitsluiting bij de niet-geselecteerde regio's. Hij wijst er daarenboven op dat niet alle genoemde regio's hetzelfde "soortelijk

gewicht” hebben. Zo mag men bijvoorbeeld de factor “nationale identiteit” niet uit het oog verliezen. Schotland, Catalonië en Vlaanderen hebben een dergelijk identitair aanvoelen, maar een grote Duitse deelstaat als Noordrijn-Westfalen heeft dat dan weer niet.

De heer André Denys repliceert hierop dat de discussie hem tot de conclusie brengt dat er eigenlijk maar twee grote opties open staan voor de commissie. De ene optie bestaat erin om per regio waarmee men samenwerkt een apart protocol op te stellen. De andere – minimalistische – optie houdt in dat men zich vooralsnog beperkt tot één enkel akkoord met Catalonië, waarin men dan wel zijn bedoeling expliciteert om finaal, op de een of andere manier, tot een netwerk van regioparlementen te komen. Zowel in de ene als de andere optie zou de hoofddoelstelling echter moeten gelegen zijn in het vervullen van een voortrekkersrol in en naar Europa toe. Dit laatste zou, zowel in de ene als de andere piste, ook automatisch met zich brengen dat het lidmaatschap enkel en alleen open zou staan voor echte “constitutionele regio’s”, d.w.z. staatkundige entiteiten met een eigen wetgevend lichaam die constitutioneel vastgelegde aanzienlijke bevoegdheden en functies hebben.

De heer Karim Van Overmeire laat opmerken dat men ook niet al te lichtvaardig mag heengaan over de praktische problemen die verbonden zijn met de uitbouw van een netwerk van deelstaatarlementen. Het beleggen van gemeenschappelijke vergaderingen, en zelfs het opstellen van een gezamenlijke agenda belooft immers heel wat voeten in de aarde te hebben. Een en ander zou in de praktijk immers betekenen dat men de facto tot een soort parlementaire versie van het Comité van de Regio’s komt.

De heer Denys antwoordt hierop dat hij dergelijke gemeenschappelijke vergaderingen tussen vertegenwoordigingen van deelstaatarlementen zeker niet ab initio wil uitsluiten. Anderzijds weerlegt hij de kritiek dat men tot een parlementaire tegenhanger van het Comité van de Regio’s zou komen, door erop te wijzen dat, in tegenstelling tot het bewuste Comité van de Regio’s, niet iedereen tot het netwerk van de constitutionele regio’s zal kunnen toetreden.

De heer Van Overmeire verklaart niet overtuigd te zijn door deze argumentatie van de heer Denys, omdat ze in wezen neerkomt op een louter terminologische verschuiving van het probleem. Vrijwel elke regio zal immers van zichzelf vinden dat hij

voldoende autonoom is om als “constitutionele regio” betiteld te worden.

II.4. Poging tot synthese door de heer Luc Van den Brande, commissievoorzitter

De commissievoorzitter laat opmerken dat het zijns inziens mogelijk moet zijn om tot een voor allen aanvaardbare tussenoplossing te komen. Stricto sensu kan men immers zeer wel het antwoord op de specifieke vraag van het Catalaanse Parlement wat loskoppelen van het meer algemene advies aan het Uitgebreid Bureau. Zo zou, bijvoorbeeld, aan het Uitgebreid Bureau geadviseerd kunnen worden om de idee van samenwerking tussen regio- en/of deelstaatarlementen verder te ontwikkelen, en zulks in eerste instantie in het licht van de “federatieve” evoluties die zich voordoen in een aantal lidstaten van de Europese Unie. Daarnaast – maar daar causaal eigenlijk mee verbonden – kan tevens worden gesteld dat de commissie, eigenstandig, eveneens uiterst positief staat tegenover de idee van samenwerking met Catalonië.

De commissievoorzitter wijst er daarbij op dat het handhaven van een dergelijke koppeling tussen de specifieke vraag van de Catalanen enerzijds en de meer algemene problematiek van de interparlementaire netwerkvorming van regioparlementen anderzijds, eveneens veronderstelt dat men het aandurft om ook het debat ten gronde te voeren over deze meer algemene problematiek. De kwestie is immers te belangrijk, en heeft teveel implicaties, om zomaar even “in de marge” te worden besproken.

Op die manier wordt het aangaan van een samenwerkingsakkoord met Catalonië geen geïsoleerd feit, maar verwerft het integendeel een additionele finaliteit en meerwaarde. Iedereen is het er immers over eens dat de samenwerking met Catalonië op zich waardevol is, maar iedereen is het er evenzeer over eens dat ook een bredere samenwerking positief zou zijn.

II.5. Punctuele bemerkingen

– Periodiciteit van de gemeenschappelijke bijeenkomsten

Specifiek voor wat de samenwerkingsovereenkomst met Catalonië betreft, meent de heer Karim Van Overmeire dat de suggestie om in de tekst een bepaling op te nemen, luidens dewelke er één keer per jaar een gemeenschappelijke vergadering zou komen, hem wat nodeloos stroef overkomt. Er zijn

immers situaties denkbaar (bijvoorbeeld : het Belgische EU-voorzitterschap of een toekomstige IGC) waarin het nuttig zou zijn om méér dan een keer per jaar samen te komen, terwijl er anderzijds misschien ook jaren zullen zijn waarin een dergelijke bijeenkomst geen het minste nut heeft.

De heer Luc Van den Brande repliceert hierop dat zulks op zich misschien wel klopt, maar dat de ervaring hem leert dat het wenselijk, en zelfs noodzakelijk, is om te spreken in termen van “tenminste één keer per jaar”. Zoniet dreigt een en ander zonder meer dode letter te blijven. In de tekst van het akkoord kan trouwens enige additionele soepelheid worden ingebouwd door aangaande de gemeenschappelijke vergaderingen van de beide parlementen te gewagen van “tenminste één keer per jaar én telkens als de nood aan een dergelijke bijeenkomst zich laat voelen”.

– *Gemeenschappelijke agenda-setting*

De heer Stefaan Platteau drukt de vrees uit dat eventuele gemeenschappelijke vergaderingen van Catalaanse en Vlaamse volksvertegenwoordigers inherent te lijden zullen hebben onder gebrek aan inhoud, en daardoor weinig nuttig zullen blijken. Hij dringt er dan ook op aan dat het toekomstig gezamenlijk overleg steeds over zeer concrete agendapunten zou gaan. Er zijn immers al genoeg transnationale gremia die uitblinken in vaagheid en vrijblijvendheid.

De heer Luc Van den Brande onderkent ten volle dat er zich hier potentieel een probleem kan stellen, maar wijst erop dat men terzake niet veel meer kan doen dan in algemene termen in de overeenkomst opnemen dat er dient samengewerkt te worden rond concrete agendapunten. Het is immers ondoenlijk om dergelijke aangelegenheden nominatim te gaan opsommen in de basisovereenkomst zelf. Er zal hier m.a.w. een belangrijke taak zijn weggelegd voor degenen die de gezamenlijke agenda moeten opmaken.

Namens zijn fractie laat de heer Karim Van Overmeire dienaangaande opmerken dat men bij het eventuele inschrijven van concrete doelstellingen en actiepunten in het ontwerp van samenwerkings-

overeenkomst in beginsel zo ver mogelijk moet gaan qua na te streven autonomie. In de mate echter dat het onwaarschijnlijk is dat ook de andere fracties zich in een dergelijke verregaande doelstelling zullen kunnen terugvinden, zal het Vlaams Blok zich ook niet verzetten tegen de totstandkoming van een minder verregaande consensus tekst.

II.6. Besluit

De commissievoorzitter concludeert dat er binnen de commissie een ruime eensgezindheid bestaat omtrent de basisprincipes die moeten worden opgenomen in een nieuw tekstontwerp, dat zal worden opgesteld door een werkgroep “tekstredactie” van de commissie.

Van zodra dit tekstontwerp is afgerond zal de commissie er zich in haar voltallige samenstelling nogmaals over buigen, teneinde tot een finaal ontwerp van samenwerkingsvoorstel te komen.

Na finalisering van dat tekstvoorstel zal de commissievoorzitter, namens de commissie, een brief richten aan het Uitgebreid Bureau waarin de hoger genoemde krachtlijnen van de besprekingen als advies worden weergegeven, met in bijlage daarbij, het nieuw-opgestelde voorstel van samenwerkingsakkoord.

III. BESPREKING VAN DONDERDAG 26 APRIL 2001

Op haar bijeenkomst van donderdag 26 april 2001 nam de commissie kennis van het door de werkgroep “tekstredactie” opgestelde tekstontwerp voor een “voorstel aangaande samenwerking tussen de Parlementen van Catalonië en Vlaanderen”.

Na een kleine aanvullende teksttoiletage – die geen inhoudelijke wijziging meer bracht aan de tekst – bereikte de commissie een consensus over het tekstvoorstel, waarna zij haar voorzitter opdroeg om, bij wege van brief, het unanieme advies van de commissie over te maken aan het Uitgebreid Bureau, samen met het nieuw-opgestelde samenwerkingsvoorstel.

Tevens benadrukte de commissie dat zij, conform haar specifieke taakstelling binnen de Vlaamse parlementaire gemeenschap, een actieve rol wenst te spelen in de tenuitvoerlegging van de Vlaams-Catalaanse interparlementaire samenwerking. Aanvullend kreeg de commissievoorzitter dan ook de opdracht mee om bij de voorzitter van het Vlaams Parlement en bij het Uitgebreid Bureau de nodige démarches in die zin te ondernemen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Louis BRIL

Luc VAN DEN BRANDE

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

Brief, d.d. 30 januari 2001, van de heer Norbert De Batselier aan de heer Luc Van den Brande

VLAAMS PARLEMENT

VOORZITTER

aan : de heer Luc VAN DEN BRANDE
Voorzitter van de Commissie voor Buitenlandse
en Europese Aangelegenheden
Vlaams volksvertegenwoordiger
Dorstveld 18
2820 BONHEIDEN

datum : 30 januari 2001

ons kenmerk : dec/com/mcr/ica/010130.003

Mijnheer de voorzitter,

Het Uitgebreid Bureau nam kennis van en besprak op maandag 29 januari 2001 een voorstel voor een samenwerkingsovereenkomst tussen het Parlement van Catalonië en het Vlaams Parlement.

Het betreft de Nederlandse vertaling van een tekstvoorstel die mij door de voorzitter van het Catalaanse Parlement werd overhandigd bij zijn bezoek hier te Brussel op 14 december 2000. U vindt de tekst en de situerende nota hierbij.

Het Uitgebreid Bureau wenst deze samenwerkingsovereenkomst voor te leggen aan de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden alvorens ze al of niet goed te keuren of te amenderen.

Mag ik u vriendelijk verzoeken het nodige te doen.

Met hoogachting,

Norbert DE BATSELIER

BIJLAGE 2

Voorstel voor een samenwerkingsovereenkomst
tussen het Parlement van Catalonië en het Vlaams Parlement
(Oorspronkelijk in het Catalaans gestelde tekst en Nederlandse vertaling daarvan)

VOORSTEL VOOR EEN SAMENWERKINGSOVEREENKOMST TUSSEN HET PARLEMENT VAN CATALONIË EN HET VLAAMS PARLEMENT

Het Parlement van Catalonië en het Vlaams Parlement, als vertegenwoordigers van hun respectieve volkeren, stellen het belang vast van de eigen identiteit van de regio's in het kader van het proces van de Europese eenmaking en overwegen daarom te blijven samenwerken voor de volledige en daadwerkelijke erkenning van hun identiteit binnen het kader van hun Staten en van de Europese Unie.

Binnen de Europese eenmaking, die zich op basis van de Staten gaat ontwikkelen, waren regionale identiteiten haast onbestaande. Eerst vanaf 1992 begon men aandacht te schenken aan de erkenning van de regionale identiteit, maar er moet toch nog verder gewerkt worden in dezelfde richting en in het proces van de Europese eenmaking dient er verder aandacht aan geschonken te worden.

Anderzijds stellen Vlaanderen en Catalonië het bestaan vast van verscheidene specifieke karaktertrekken, eigen aan de regio en gegroeid doorheen hun geschiedenis, in hun cultuur en hun taal en uit de manifeste wil van hun respectieve volkeren om hun eigen identiteit te bewaren als een waarde die niet mag verloren gaan in het proces van de Europese eenmaking, maar die moet gezien worden als een positieve factor en een verrijking van dat proces.

Onafhankelijk van de draagwijdte van het proces van politieke, economische en sociale ontwikkelingen van het Vlaamse en het Catalaanse volk binnen de grenzen van de staten waartoe ze behoren en rekening houdend met de volledige autonomie en onafhankelijkheid van de instellingen waarmee ze zich democratisch verbonden hebben, zijn er punten van overeenkomst en gebieden van gelijklopende interesse in de ontwikkeling van hun autonome instellingen die daarom meer mogelijkheden bieden aan de wetgevende kamers van de twee volkeren om bijdragen te leveren in het proces van de Europese eenmaking.

De voorzitters van het Vlaamse Parlement en van het Parlement van Catalonië, volledig bewust van de mogelijkheden die de Europese eenmaking hun volkeren biedt, bevestigen eendrachtig de noodzaak om verder te blijven samenwerken op dit gebied om een sterkere en effectievere aanwezigheid te kunnen bewerkstelligen in hun vertegenwoordiging bij de Europese Unie, op basis van de verdediging en de

toepassing van de subsidiariteitsprincipes die door de Europese instellingen erkend werden.

Daarom, en met de bedoeling om het effect van elk van hun parlementaire instellingen te vergroten en ze te stimuleren, overwegen de voorzitter van het Parlement van Catalonië en de voorzitter van het Vlaams Parlement in naam van hun respectieve instellingen en als vertegenwoordigers ervan, de noodzaak en de interesse om wegen tot samenwerking en uitwisseling open te stellen op al deze gebieden en in deze zin

komen zij overeen

- zaken van gemeenschappelijk belang te delen en samen te analyseren en wederzijdse informatiekkanalen op te richten met de bedoeling gemeenschappelijke objectieven te kunnen bepalen die een impuls kunnen geven aan de aanwezigheid van hun respectieve volkeren en hun instellingen die ze in de Europese Unie vertegenwoordigen;
- samen te werken ter verdediging van de verrijkende eigen identiteit die de regio's hebben in het proces van de Europese eenmaking door de diversiteit te behouden;
- in het kader van de ontwikkeling en de uitdieping van de autonomie van Vlaanderen en Catalonië informatieve contacten te stimuleren tussen de parlementaire organen die bevoegd zijn voor deze zaken en ook voor de gelijklopende thema's die eruit voortvloeien;
- vergaderingen te beleggen, georganiseerd door een van de twee parlementen, teneinde hun ervaringen en verwezenlijkingen uit te wisselen.

PROPOSTA D'ACORD DE COL·LABORACIÓ
ENTRE EL PARLAMENT DE CATALUNYA
I EL PARLAMENT FLAMENC

El Parlament de Catalunya i el Parlament Flamenc, com a representants dels seus pobles respectius, constaten la importància del paper de les regions en el marc del procés de construcció europea, i consideren convenient continuar treballant pel reconeixement ple i efectiu de la seva identitat, en el marc dels seus Estats i de la Unió Europea.

En la construcció europea, que va iniciar-se sobre la base dels Estats, el paper de les regions fou pràcticament inexistent. És a partir del 1992 que es començà a avançar en el reconeixement del paper de les regions, però cal continuar treballant en aquesta mateixa direcció i en el marc de l'esmentat procés de construcció europea.

Per altra banda, Flandes i Catalunya també constaten l'existència d'unes especificitats pròpies, per raó d'història, cultura i llengua, i de la voluntat palesa dels respectius pobles de mantenir la seva identitat com un valor que no pot diluir-se en el procés de la construcció europea, sinó que ha d'ésser vist com un factor positiu i enriquidor del mateix procés.

Independentment de l'abast del procés de desenvolupament polític, econòmic i social dels pobles català i flamenc, en el marc dels Estats a què pertanyen, i respectant la plena autonomia i independència de les institucions amb què s'han dotat democràticament, hi ha punts de coincidència i assumptes d'interès comú en el desenvolupament de les seves institucions d'autogovern que fan convenient aprofundir les possibilitats de les cambres legislatives dels dos pobles per a contribuir al procés de la construcció europea.

Els presidents del Parlament Flamenc i del Parlament de Catalunya, plenament conscients de la potencialitat que ofereix als seus pobles la construcció europea, reforcen conjuntament la necessitat de continuar treballant en aquest àmbit per aconseguir una major presència de representació efectiva a la Unió Europea, sota la base de la defensa i l'aplicació del principi de subsidiarietat reconegut per les institucions europees.

Per això, amb la voluntat d'enriquir l'acció de cadascuna de les institucions parlamentàries i d'informar-ne, el president del Parlament de Catalunya i el president del Parlament Flamenc, en nom de les institucions respectives i en representació seva, consideren la necessitat i l'interès d'establir mecanismes de col·laboració i d'intercanvi en tots aquest àmbits i, en aquest sentit,

ACORDEN

- Compartir i analitzar conjuntament els afers d'interès comú i establir mecanismes d'informació recíproca, amb l'objectiu de poder determinar objectius coincidents que tendeixin a impulsar la presència dels respectius pobles i les institucions que els representen a la Unió Europea.
- Treballar conjuntament en la defensa del paper enriquidor que tenen les regions en el procés de la construcció europea i en el manteniment de la diversitat.
- Promoure contactes informatius entre els òrgans parlamentaris competents en aquest àmbit, i també en el que resulti de les coincidències d'aquests en el marc del desenvolupament i l'aprofundiment de l'autogovern de Flandes i de Catalunya.
- Promoure reunions, sota l'organització d'un dels dos parlaments, a fi d'intercanviar les experiències i els treballs fets al respecte.

BIJLAGE 3

Brief, d.d. 27 april 2001, van de heer Luc Van den Brande aan de heer Norbert De Batselier

V L A A M S P A R L E M E N T

aan : de heer Norbert DE BATSELIER
Voorzitter van het Vlaams Parlement
Vlaams Parlement
1011 Brussel

datum : 27 april 2001

uw kenmerk : dec/com/mcr/ica/010130.003

ons kenmerk : dec/com/bui/bde/010427.002

betreft : Samenwerkingsovereenkomst met het Catalaanse Parlement

Mijnheer de Voorzitter,

Ik heb de eer u te melden dat de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden haar werkzaamheden aangaande het door u, namens het Uitgebreid Bureau, aan de commissie overgemaakte "voorstel tot samenwerkingsovereenkomst tussen het Parlement van Catalonië en het Vlaams Parlement" gisteren heeft afgerond. Het verslag van deze werkzaamheden zal eerstdaags dan ook in gedrukte vorm ter beschikking komen.

Ingaande op de adviesvraag van het Uitgebreid Bureau is de commissie bij wege van consensus unaniem tot de conclusie gekomen dat samenwerking tussen het Vlaams Parlement en het Catalaanse Parlement om een veelheid van redenen - zelfs los van het voorliggende samenwerkingsakkoord - ten eerste aangewezen is.

Teneinde een dergelijke interparlementaire samenwerking maximale kans op slagen te geven, kwam het de commissie echter wel aangewezen voor om het Catalaanse tekstvoorstel te vervangen door een inhoudelijk ietwat explicietere tekst die u in bijlage bij deze brief vindt. Deze tekst is de resultante van de werkzaamheden van een werkgroep "tekstredactie" die werd opgezet in de schoot van de commissie.

Ik kan u verder ook medelen dat, na de besprekingen die de commissie respectievelijk op 15 maart, 29 maart en 26 april laatstleden aan deze problematiek wijdde, bij de commissieleden de overtuiging heeft postgevat dat het het Vlaams Parlement toekomt om in het toenaderingsproces tussen de parlementen van de constitutionele regio's van Europa een voortrekkersrol te spelen.

Te dien einde kan het in de toekomst dan ook nuttig en opportuun zijn om het voorliggende akkoord tot andere deelstaatarlementen uit te breiden, dan wel ook met andere deelstaatarlementen soortgelijke akkoorden aan te gaan. Op die manier kan op termijn een interparlementair netwerk ontstaan dat - vooral, maar niet uitsluitend, binnen Europa - de specificiteit van het deelstatelijke gegeven zou belichamen.

Het spreekt daarbij voor zich dat uw Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden (tot wier primaire opdracht en taakstelling een en ander uiteindelijk behoort) zich ten volle wil engageren om aan dit gebeuren de nodige inhoudelijke invulling te geven.

In het verlengde van deze besprekingen en als een eerste aanzet tot een meer structurele Vlaams-Catalaanse interparlementaire samenwerking, heeft de commissie dan ook unaniem de intentie geuit om Catalonië aan te doen als haar eerste buitenlandse missie van deze legislatuur.

Terzake wil ik u, namens de commissie, dan ook verzoeken om de dienst Externe Betrekkingen te belasten met de opdracht een dergelijke zending inhoudelijk en praktisch voor te bereiden en uit te werken. Het komt de commissieleden daarbij aangewezen voor dat onze dienst Externe Betrekkingen ten spoedigste contact zou opnemen met de bevoegde instanties van het Catalaanse Parlement, met het oog op het uitwerken van een sterk inhoudelijk programma voor dit werkbezoek.

Voor deze zending suggereert de commissie drie mogelijke data, te weten : zondag 10 juni t.e.m. woensdagmiddag 13 juni ; zondag 1 juli t.e.m. woensdagmiddag 4 juli ; woensdag 12 september t.e.m. zaterdagmiddag 15 september.

Mag ik u derhalve verzoeken, mijnheer de voorzitter, om deze vraag van onze commissie ter beslissing voor te leggen aan het Uitgebreid Bureau en, ingeval van gunstige beslissing, de bevoegde diensten van het Algemeen Secretariaat van het Vlaams Parlement te belasten met een spoedige uitvoering van de beslissing in kwestie.

Met de meeste hoogachting,

Luc VAN DEN BRANDE
Voorzitter van de Commissie voor Buiten-
landse en Europese Aangelegenheden

Bijlage : "Voorstel aangaande samenwerking tussen de parlementen van Catalonië en Vlaanderen" - tekstontwerp opgesteld door de werkgroep 'tekstredactie' van de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

BIJLAGE 4

Voorstel aangaande samenwerking tussen de Parlementen van Catalonië en Vlaanderen

Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
Bijeenkomst van donderdag 26 april 2001

Agendapunt : “Voorstel van een samenwerkingsovereenkomst tussen het Parlement van Catalonië en het Vlaams Parlement”

TEKSTONTWERP OPGESTELD DOOR DE WERKGROEP “TEKSTREDACTIE” VAN
DE COMMISSIE VOOR BUITENLANDSE EN EUROPESE AANGELEGENHEDEN

**VOORSTEL AANGAANDE SAMENWERKING TUSSEN DE
PARLEMENTEN VAN CATALONIË EN VLAANDEREN**

Het Parlement van Catalonië en het Vlaams Parlement, in deze vertegenwoordigd door hun respectieve voorzitters, en als vertegenwoordigers van hun respectieve volkeren, constateren dat de regionale eigenheid momenteel onvoldoende aan bod komt op Europees niveau.

Dit euvel vloeit voort uit het feit dat het Europese integratieproces van start is gegaan op een ogenblik dat de regionale identiteit ook binnen de Europese staten zelf nog maar nauwelijks onderkend, laat staan erkend, werd. Mee daardoor valt te verklaren dat het proces van Europese eenmaking nog steeds vrijwel exclusief gebaseerd is op de klassieke nationale staten.

Deze situatie werd vooralsnog maar zeer ten dele verholpen door de oprichting van het Comité van de Regio's bij wege van het Verdrag van Maastricht. Zelfs na de uitbreiding van zijn bevoegdheden door het Verdrag van Amsterdam, moet echter vastgesteld worden dat dit orgaan onvoldoende sterk de regionale belangen en de eigen regionale invalshoek m.b.t. het Europees gebeuren belichaamt.

Met name kan het Comité van de Regio's, met zijn beperkte adviserende bevoegdheden en zijn heterogene samenstelling, onvoldoende optreden als belangenbehartigingsinstantie voor de constitutionele regio's, en dan met name voor die constitutionele regio's die - zoals Catalonië en Vlaanderen - een eigen, historisch gegroeide, nationale identiteit en culturele specificiteit hebben, die zij combineren met ruime wetgevende bevoegdheden.

Het ontbreken van een geschikt Europees platform voor deze specifieke entiteiten brengt met zich dat zowel Vlaanderen als Catalonië het proces van Europese eenmaking niet alleen als een kans, maar tot op zekere hoogte ook als bedreigend voor hun historisch verworven rechten en hun eigenheid percipiëren. Teneinde op een constructieve manier aan deze problematiek te remediëren, dient de regionale dimensie derhalve, meer en beter dan tot op heden het geval was, geïntroduceerd te worden in het proces van Europese eenmaking.

Overtuigd van de waarde van het Europees project, willen het Vlaams Parlement en het Catalaanse Parlement daarom op alle relevante domeinen samenwerken teneinde tot een betere regionale belangenbehartiging te komen op Europees niveau. Zij zijn er daarbij van overtuigd dat zij daarmee tegelijk ook een bijzonder verrijkende dimensie toevoegen aan het historische en grootse project dat de toenadering tussen de Europese volkeren onmiskenbaar is. De verdere uitdieping en de maximale aanwending van het op Europees niveau verdragsrechtelijk erkende subsidiariteitsbeginsel zal hierbij als leidraad dienen.

Teneinde door gezamenlijk op te treden een groter effect te sorteren naar de Europese instellingen en naar de andere actoren van het Europees gebeuren toe, komen het Parlement van Catalonië en het Vlaams Parlement dan ook overeen :

- Een procedure op te zetten die erop gericht is om elkaar op regelmatige basis op de hoogte te brengen van alle nuttige en dienstige informatie aangaande de hierboven geschetste problematiek ;
- Op basis van deze informatieuitwisseling te komen tot een gemeenschappelijke standpuntbepaling rond concrete thema's, en waar mogelijk ook tot gemeenschappelijke acties en zelfs tot een gezamenlijk optreden ;
- Te dien einde, telkens wanneer nuttig, maar ten minste een keer per kalenderjaar, gemeenschappelijke vergaderingen te beleggen tussen delegaties van de beide parlementen. Deze vergaderingen vinden afwisselend plaats in Brussel en Barcelona ;
- Beide parlementen engageren zich om de mensen en middelen, nodig voor het ten volle operationeel maken van deze overeenkomst, ter beschikking te stellen ;
- De praktische aspecten van deze samenwerking zullen worden geregeld in een door de beide parlementen goed te keuren reglement van orde ;
- Teneinde hun voortrekkersrol in Europa nog te versterken, kunnen het Catalaans Parlement en het Vlaams Parlement, op termijn, en na evaluatie van hun samenwerking, in gezamenlijk overleg andere constitutionele regio's uitnodigen om toe te treden tot het voorliggende samenwerkingsverband.

Opgemaakt in het Catalaans, het Nederlands en het Engels. Alle teksten gelijkelijk authentiek zijnde, zal de Engelse tekst als basis dienen bij eventuele interpretatiegeschillen.

Namens het Parlement van Catalonië,

Namens het Vlaams Parlement,

De voorzitter

De voorzitter

Gedaan te Barcelona op,

Gedaan te Brussel op,